

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Історичний факультет

Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Ольга ВІННІЧУК

«26» серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧА ПОЛІТОЛОГІЧНА ПРАКТИКА**

підготовки здобувачів вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
спеціальності
галузі знань
мова навчання

другого (магістерського) рівня
Політологія
052 Політологія
05 Соціальні та поведінкові науки
українська

2024-2025 навчальний рік

Розробники програми:

Вадим МАРКІТАНТОВ, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та політології, факультетський керівник практик;

Робочу програму обговорено і затверджено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 8 від 26 серпня 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Вадим МАРКІТАНТОВ

ВСТУП

Робоча програма виробничої політологічної практики розроблена для здобувачів вищої освіти історичного факультету денної та заочної форм навчання, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 052 Політологія на основі наскрізної програми практики спеціальності.

Програма розроблена відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. за № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20.12.1994 р.), «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)», затвердженого вченою радою університету 31.08.2021 р., за № 111-ОД та «Інструкції № 111 з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які направляються для проходження практики» від 13.01.2021 р. за № 6-ОД. Вона враховує знання, отримані здобувачами вищої освіти з курсів політична регіоналістика, політичний консалтинг, політична транзитологія, організація проектної діяльності.

Програма визначає мету, завдання, компетентності, терміни проходження і бази практики, регламентує процес її проходження, зміст практики, перелік документів та їх взірці, які ведуть здобувачі вищої освіти під час практики, обов'язки практикантів і керівників практики, правила техніки безпеки, вимоги до звіту про практику, критерії оцінювання результатів практики та порядок підбиття підсумків практики.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Основна мета практики полягає у підготовці здобувачів вищої освіти до: самостійної роботи в політичних партіях та громадських організаціях; поглиблення, наповнення практичним змістом та закріплення теоретичних знань, збагачення досвідом і навичками практичної політичної діяльності; ознайомлення з конкретною діяльністю певних політичних установ; поглиблення і закріплення теоретичних знань; безпосередньої підготовки до самостійної роботи як фахівця; надбання досвіду використання отриманих знань і навичок у практичній діяльності, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

• базується на аналізі освітніх компонентів навчального плану і визначають основний перелік професійних компетенцій, оволодіння якими на відповідному етапі практичного навчання буде необхідне для отримання кваліфікації – політолог, тобто, одержання професії.

Загальні завдання практики:

1. Подальший розвиток і вдосконалення здобувачами вищої освіти професійних умінь і навичок зі спеціальності 052 Політологія, набутих за час навчання в університеті;

2. Поглиблення і закріплення здобувачами вищої освіти теоретичних знань зі спеціальних дисциплін політичної науки;

3. Застосування цих знань на практиці, набуття нових практичних знань і навичок. Формування у здобувачів вищої освіти системи політологічно-професійних знань, умінь, навичок, необхідних для діяльності у політичних партіях, громадсько-політичних організаціях, мас-медіа тощо;

4. Озброєння здобувачів вищої освіти уміннями аналізувати діяльність державних органів влади, політичних партій та громадських організацій, враховуючи при цьому джерела їх походження (формування);

5. Підготовка практикантів до виконання функцій державного, партійного функціонера/керівника, проведення соціологічного аналізу типів партійного керівництва, партійних коаліцій, персоналізації політики; професійного інформаційного посередника між безперервним потоком подій і широкою громадськістю тощо;

6. Розвиток у здобувачів вищої освіти теоретичного пошуку в науково-дослідницькій, аналітичній і методичній роботі, вироблення потреби в самоосвіті, систематичному засвоєнні та поповненні знань;

7. Вирішення практикантами навчальних і дослідницьких завдань у відповідності до сучасних вимог вищої школи.

8. Вивчити:

❖ структуру і організацію діяльності політичної партії, громадської організації, аналітичної інституції, консалтингової структури:

- роботу політичної партії, громадської організації, аналітичної та консалтингової інституції, осмислити її місце і роль в політичному житті та політичних процесах;

- форми зв'язків політичних партій та громадських організацій з населенням, органами його самоорганізації, групами за інтересами тощо;

- форми відповідальності політичної партії та громадської організації, їх посадових осіб;

❖ ознайомитись: з формами та принципами роботи зазначених організацій, з практикою прийняття громадян на роботу до них, формами проведення стажування; з оплатою праці, формами заохочення сумлінної роботи; з формами участі членів політичної партії та громадських організацій в політичному житті регіону.

9. Брати участь у роботі регіональних (місцевих) осередків політичних партій, громадських організацій, аналітичних та консалтингових інституцій.

ОСНОВНІ ВМІННЯ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ, ЯКИМИ ВОНИ ПОВИННІ ОВОЛОДІТИ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.

Загальні компетентності	Спеціальні (фахові) компетентності
<p>ЗК 01 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 02 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 03 Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК 04 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 05 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 06 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 07 Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК 09 Здатність використовувати сучасні інформаційні (цифрові) технології у професійній діяльності</p>	<p>СК 03 Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p> <p>СК 04 Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК 05 Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.</p> <p>СК 06 Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>СК 07 Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.</p> <p>СК 08 Здатність вирішення професійних завдань в умовах ризиків та криз.</p>

Програмні результати навчання

ПРН 05 Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПРН 10 Спроможність професійно виконувати політико-організаційні, науково-дослідницькі, експертно-аналітичні та консультативні функції на регіональному та національному ринку праці.

ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Згідно навчального плану виробнича політологічна практика для здобувачів вищої освіти історичного факультету денної та заочної форм навчання, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 052 Політологія проводиться у 2 семестрі тривалістю 4 тижні, на неї виділено 6 кредитів ЄКТС, що становить 180 годин.

БАЗИ ПРАКТИКИ

Визначення баз для проходження здобувачами вищої освіти ОС «магістр» виробничої політологічної практики здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)», затвердженого вченою радою університету 31. 08. 2021 р., за № 111-ОД, де чітко визначаються основні вимоги до баз практики. Перелік баз практики визначають і формують випускові кафедри на основі аналізу можливостей установ та організацій, щодо їхньої спроможності до виконання програми практики. Визначення баз практики здійснюється на основі прямих договорів. Здобувачі можуть самостійно, за погодженням із відповідною кафедрою, обирати місце проходження виробничої практики і пропонувати її для укладання відповідного договору.

Відповідно, базами для проходження здобувачами вищої освіти виробничої політологічної практики є політичні партії, громадські та громадсько-політичні організації, аналітичні та консалтингові інституції, конкретний перелік яких визначається на основі укладених з ЗВО договорів.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організація проведення виробничої політологічної практики здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. за № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20. 12. 1994 р.), «Положення про

проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)», затвердженого вченою радою університету 31. 08. 2021 р., за № 111-ОД, відповідно до програми політологічної практики, ухваленої науково-методичною радою історичного факультету.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики на факультеті покладається на декана історичного факультету та завідувача кафедри політології та філософії.

Навчально-методичне керівництво, а також контроль за виконанням програми практики здійснюють керівники практики від кафедри і від баз практики.

Завідувач кафедри політології та філософії, факультетський керівник практик проводять зі здобувачами вищої освіти та керівниками настановну конференцію щодо проходження практики, під час якої студенти отримують чітко визначені завдання з практики, а також зразки звітної документації.

Відповідальність за проведення інструктажу з техніки безпеки несе факультетський керівник практик.

Керівники практики систематично контролюють хід практики та забезпечують підготовку здобувачами вищої освіти звітної документації у визначений термін.

Захист звітів про проходження практики необхідно здійснити відповідно чинного порядку у визначений термін.

Відповідальним керівником за складання звіту про підсумки практики та надання відповідних документів в деканат та на кафедру політології та філософії є факультетський керівник практик.

Результати виробничої політологічної практики здобувачів вищої освіти заслуховуються на засіданні кафедри політології та філософії та Вченій раді історичного факультету.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст практики здобувачів вищої освіти історичного факультету денної та заочної форм навчання, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 052 Політологія визначається «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р., «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)», затвердженого вченою радою 31. 08. 2021 р., за № 111-ОД., документами, що регламентують роботу політичних партій та громадських організацій (Конституцією України, Законами України: «Про політичні партії в Україні», «Про громадські об'єднання» тощо).

Основними напрямками практичної діяльності здобувачів вищої освіти є:

1. Ознайомлення з діяльністю політичної партії, громадської організації, аналітичної або консалтингової інституції, режимом їх роботи, спілкування з керівництвом вказаних структур з метою розуміння специфіки їхньої діяльності;
2. Ознайомлення з роботою регіональних (місцевих) осередків політичних партій та громадських організацій, аналітичних та консалтингових інституцій;
3. Участь у роботі регіональних (місцевих) осередків політичних партій та громадських організацій, аналітичних та консалтингових інституцій;
4. Дослідження рівня ефективності діяльності вказаних структур.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

- складання індивідуального графіку роботи практиканта;
- самостійно спостерігати, аналізувати практичну діяльність політичних, громадських структур, в яких здобувач вищої освіти проходить політологічну практику, визначати шляхи оптимізації їх діяльності;
- аналітичний супровід діяльності політичної партії/громадської організації (інформаційно-аналітична робота в структурах тощо);
- виконання індивідуального завдання.

Протягом першого дня практики практикант, разом із керівником практики, політичної партії чи громадської організації, аналітичної чи консалтингової структури складає календарний графік проходження практики на період практики, який затверджується керівником практики і передбачає:

- роботу в структурних підрозділах політичних партій і громадських організацій, аналітичних та консалтингових інституцій;
- самостійну роботу з підготовки індивідуального завдання;
- теоретичне опрацювання законодавчих документів, які регламентують роботу політичних партій та громадських організацій, аналітичних та консалтингових інституцій.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Після завершення практики здобувачі вищої освіти подають керівнику практики наступні матеріали:

- письмовий звіт здобувача вищої освіти про виконання проходження практики підписаний здобувачем вищої освіти та керівником від бази практики;
- щоденник практики;
- індивідуальне завдання (оформлене в окремій папці):
 - ✓ аналіз та прогноз розвитку соціально-політичних процесів в регіоні/місті;
 - ✓ ведення блогу з суспільно-політичної проблематики;

- ✓ матеріали аналітичної статті;
- ✓ матеріали інтерв'ю з політичними, державними, громадськими лідерами;
- ✓ інше.
- відгук і оцінку роботи студента на практиці, підписаний керівником бази практики і затверджений печаткою.
- ✓ інше.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРАКТИЦІ

Здобувач вищої освіти-практикант має право:

- одержувати консультації керівників практики з навчального закладу на базі практики з усіх питань щодо проходження практики;
- користуватися джерельним фондом баз практик;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення практики, брати участь у засіданнях кафедри, вченої ради факультету, конференціях та нарадах,.

На період практики один зі здобувачів вищої освіти призначається старостою групи. В його обов'язки входить облік відвідування студентів, виконання доручень керівників практики.

Здобувач вищої освіти-практикант зобов'язаний:

- до початку практики одержати від керівника практики направлення, методичні матеріали (програму, щоденник, індивідуальне завдання тощо) та консультації щодо оформлення всіх документів;
- своєчасно прибути до місця проходження практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і внутрішнього розпорядку баз практики;
- відповідально ставитися до виконаної роботи;
- своєчасно оформити звітну документацію і здати керівнику від навчального закладу не пізніше 3-х днів від завершення практики.

У випадку невиконання вказаних обов'язків студент усувається від проходження практики.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Керівник практики має право:

- брати участь у конференціях та нарадах з питань організації і проведення практики;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення практики;
- відвідувати місця проходження практики здобувачами вищої освіти з метою здійснення контролю за виконанням ними завдань практики;
- працювати у роботі комісії при підведенні підсумків практики та вносити пропозиції щодо оцінювання результатів роботи практикантів.

Керівник практики зобов'язаний:

- забезпечити проведення всіх організаційних заходів у закладі вищої освіти перед практикою здобувачів вищої освіти:
 - інструктаж про проходження практики;
 - надання здобувачам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, індивідуальні завдання, тощо);
 - проведення інструктажу з техніки безпеки;
- дбати про створення належних умов здобувачам вищої освіти для проходження практики та оформлення всіх необхідних документів;
- проводити консультації для здобувачів вищої освіти з різних питань проходження практики;
- виконувати всі роботи, передбачені програмою практики;
- подати завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із пропозиціями щодо поліпшення подальшої її організації та проведення.

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ПРАКТИКИ

Інструктаж здобувачів вищої освіти з техніки безпеки здійснює загальний керівник практики під час проведення настановної конференції. Інструктаж проводиться відповідно до “Інструкції № 111 з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які направляються для проходження практики” (Наказ ректора № 6-ОД від 13 січня 2021 р.) https://drive.google.com/file/d/1YMxR_EUtZo1zmE9GaWcEZR744e5dHKgp/view.

1. Загальні положення

1.1. Інструкція визначає вимоги з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти, які направляються для проходження практики.

1.2. Практика здобувачів вищої освіти є обов'язковою складовою освітнього процесу в університеті та проводиться на визначених підприємствах, організаціях, установах – базах практики, які відповідають вимогам нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

1.3. Здобувачів вищої освіти направляють на практику в організації та установи, з якими укладено договір на проведення практики (у випадку зовнішніх баз практики).

1.4. Виконання вимог правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності здобувачами вищої освіти під час проходження практики є обов'язковим.

1.5. До початку практики керівники практики від кафедр обстежують робочі місця здобувачів вищої освіти-практикантів.

1.5. Обов'язковою умовою допущення здобувачів вищої освіти до проходження практики є проходження ними інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності з відповідним документальним оформленням.

1.6. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись вимог щодо охорони праці, передбачених правилами внутрішнього трудового розпорядку установи та берегти державну власність.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи здобувача-практиканта:

2.1. Здобувач вищої освіти-практикант до початку практики:

- отримує від керівника практики консультацію щодо оформлення всіх необхідних документів;
- отримує номер телефону керівника практики від кафедри для повідомлення в разі виникнення нестандартної ситуації;
- своєчасно прибуває на базу практики.

2.1. При прибутті на базу практики практикант повинен отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу.

2.2. Здобувачу вищої освіти-практиканту створюють безпечні умови праці для проходження практики. У перший день практики здобувач вищої освіти-практикант на базі проходження практики прослуховує вступний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності, первинний інструктаж на робочому місці (з обов'язковим оформленням у відповідних журналах реєстрації інструктажів) та неухильно їх дотримується.

2.3 Здобувач вищої освіти має бути ознайомлений з тим, що при виконанні професійних обов'язків на нього можуть впливати такі шкідливі або небезпечні фактори:

- висока психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;
- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату, передбачених для виробничих приміщень;
- довготривалі статичні навантаження.

2.4. Під час проходження практики, в процесі виконання будь-яких робіт та під час перебування на території бази практики здобувач вищої освіти-практикант дбає про особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей.

2.5. Перед початком роботи здобувач вищої освіти оглядає своє робоче місце, звільняє його від зайвих предметів, звертає увагу на небезпечні фактори.

3. Вимоги безпеки під час проходження практики

3.1. Здобувач вищої освіти-практикант повинен виконувати винятково завдання, які передбачені програмою практики.

3.2. У разі притягнення здобувача вищої освіти-практиканта до робіт, які не передбачені програмою практики, йому слід негайно повідомити про це керівника практики від кафедри.

3.3. Під час проходження практики **ЗАБОРОНЕНО:**

- порушувати правила внутрішнього трудового розпорядку бази практики;
- залишати робоче місце без дозволу керівника практики від бази практики, керівника практики від кафедри;

- відволікати від роботи працівників установи, які його оточують;
- у разі встановлення порушень вимог охорони праці в службовому приміщенні розпочинати чи продовжувати роботу до усунення небезпеки, якщо це загрожує життю та здоров'ю, обов'язково повідомити про це керівника бази практики;

- під час виникнення несправності обладнання та приладів (комп'ютера, ксерокса, побутових приладів тощо) самостійно їх ремонтувати, натомість потрібно негайно повідомити безпосереднього керівника бази практики та припинити роботу до усунення недоліків; заборонено виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці.

3.4. Здобувач вищої освіти-практикант зобов'язаний:

- дотримуватися дисципліни праці; берегти обладнання, інвентар, матеріали, навчальні посібники тощо; виконувати вимоги охорони праці, пожежної безпеки, передбачені відповідними правилами, інструкціями, наказами, розпорядженнями; тримати в порядку та чистоті своє робоче місце, не порушувати санітарні правила у приміщеннях; утримуватись від дій, які заважають іншим працівникам виконувати свої обов'язки;

- повідомляти керівника закладу/бази практики про всі недоліки, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, безпеку виникнення травм при експлуатації обладнання, інструментів тощо);

- вжити екстрених заходів за погіршення стану здоров'я учня/здобувача вищої освіти (запаморочення, втрата свідомості, кровотеча з носа та ін.) (у разі проходження практики в закладах освіти), надати йому необхідну першу (долікарську) допомогу та викликати медичного працівника;

- дбати про особисту безпеку, повідомляти про погіршення стану власного здоров'я під час проходження практики.

4. Вимоги безпеки в аварійній ситуації

4.1. негайно припинити роботу та повідомити керівника практики від бази практики в разі:

- погіршення особистого стану здоров'я, отримання травми;
- виникнення пожежі;
- виникнення несправностей у роботі приладів та обладнання, що використовуються для виконання завдань практики;
- вимкнення електроенергії;
- появи запаху газу тощо.

4.2. Для усунення аварійної ситуації здобувач вищої освіти-практикант виконує вказівки керівника робіт/керівника практики від бази практики, якщо це не призведе до погіршення стану його здоров'я.

5. Вимоги безпеки після завершення проходження практики

5.1. Привести в порядок своє робоче місце та передати його керівнику практики від бази практики.

5.2. Повідомити керівника закладу про закінчення роботи та всі недоліки в забезпеченні охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, травмонебезпеки обладнання, інструментів тощо).

5.3. Після закінчення терміну практики звітувати про виконання програми та індивідуального завдання керівникові практики від бази практики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ:

Підсумкова оцінка діяльності здобувача вищої освіти є комплексною та враховує кожен вид роботи й оцінку діяльності практиканта з бази практики. Загальна кількість балів – **100**.

Оцінка ставиться за виконання здобувачами вищої освіти усіх вимог і завдань програми практики та якість звітної документації на основі результатів захисту перед комісією. Вона висловлюється членами комісії з урахуванням:

- ступеня сформованості професійних умінь і навичок;
- рівня теоретичного осмислення здобувачами вищої освіти своєї практичної діяльності;
- рівня професійної спрямованості та соціальної активності майбутніх фахівців;
- рівня активності та мобільності у процесі виконання завдань практикантом, здатності до професійного саморозвитку;

- здібностей до самоаналізу, об'єктивної самооцінки всіх видів професійної діяльності, рівня компетентності;
- дисциплінованості та відповідальності, правильності та грамотності оформлення звітних матеріалів практики;
- відзива-характеристики на здобувача вищої освіти з місця проходження практики.

Оцінка за виробничу практику виставляється у формі диференційованого заліку, вноситься до екзаменаційної відомості за підписами членів комісії і до залікової книжки студента.

Оцінювання практики проводиться згідно з системою залікових кредитів (ECTS), відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями)» та «Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)».

РОЗПОДІЛ БАЛІВ за результатами оцінювання виробничої практики¹, видом підсумкового контролю яких є *диференційований залік*:

Поточний контроль (90 балів)				Захист практики	Сума
Виконання основного завдання	Виконання індивідуального завдання	Опрацювання законодавчих документів	Повнота та якість оформлення документації	10 балів	100 балів
20 балів	40 балів	15 балів	15 балів		

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка

¹ Див.: Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями).

		значення (у %)		
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

На оцінку А (90-100 балів) – “ВІДМІННО” заслуговує практична робота здобувача вищої освіти, який систематично та на високому рівні виконував поставлені перед ним завдання, змістовно, якісно й охайно оформив усю звітну документацію, вчасно здав її керівникові, вмilo проаналізував свою роботу у звіті, отримав відмінну характеристику, виконав індивідуальне завдання та опрацював законодавчу базу, вдало захистив практику перед комісією.

На оцінки В (82-89 балів) та С (75-81 бал) – “ДУЖЕ ДОБРЕ” та “ДОБРЕ” заслуговує здобувач вищої освіти, який старанно виконував покладену на нього роботу, правильно, охайно оформив документацію, але отримав певні зауваження від керівника бази практики або керівника від кафедри щодо якості виконання або ступеня володіння матеріалом, культури мовлення, виконання індивідуального завдання тощо; не досить повно проаналізував свою роботу у звіті; отримав добрі характеристики, виконав індивідуальне завдання та опрацював законодавчу базу; на належному рівні захистив звіт перед комісією.

Оцінки D (67-74 бали) та E (60-66 балів) – “ЗАДОВІЛЬНО” виставляються здобувачу вищої освіти, який виконав програму практики, але працював лише на достатньому рівні, недостатньо активно включаючись в роботу бази практики, одержав задовільну характеристику від керівника з бази практики; недостатньо проаналізував свою роботу у звіті; отримав задовільні характеристики; не виконав або погано виконав індивідуальне завдання; задовільно захистив звіт перед комісією.

Оцінка FX (35-59 балів) – “НЕЗАДОВІЛЬНО” ставиться здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (хвороба, сімейні

обставини тощо). За рішенням комісії із захисту практика студентів може бути продовжена (але на термін, що вкладається у поточний семестр); набрав за результатами діяльності менше за 60 балів з причин, що не залежали або частково залежали від нього. Рішенням комісії практика цьому студентів також може бути продовжена.

Оцінка F (менше за 34 бали) – “НЕЗАДОВІЛЬНО” виставляється студентів, який без поважних причин не виконав програму практики; часто припускався помилок у виконанні фахових та індивідуальних завдань; не підготував усієї належної документації; не захищав або дуже погано захищав свій звіт перед комісією тощо. Студент, який отримав оцінку F, відраховується з університету.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ВИРОБНИЧОЇ ПОЛІТОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики, протягом трьох днів, здобувачі вищої освіти проводять узагальнення зібраних під час практики матеріалів та складають підсумковий звіт про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форма звітності – письмовий звіт, який разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики подається на захист. Він має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції. Щоденник є частиною звіту здобувача вищої освіти.

Звітні матеріали, подані здобувачами вищої освіти, перевіряються та оцінюються викладачами-керівниками практики. Звіт підписує здобувач вищої освіти, оцінює та підписує безпосередній керівник від бази практики.

Звіт з практики здобувачі вищої освіти захищають перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, факультетським керівником практик. До складу комісії входять керівники практики від кафедри. Кожен здобувач звітує про виконану роботу під час проходження практики, відповідає на запитання, поставлені членами комісії, бере участь у обговоренні проблем, пов'язаних із організацією і проведенням практики, вносить пропозиції щодо поліпшення підготовки практики.

Здобувачеві вищої освіти, що не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право на проходження практики повторно. Здобувач вищої освіти, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з Університету. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано»/«незадовільно» за результатами захисту звіту з практики, відраховується з Університету за невиконання навчального плану.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України (розділ XI). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.05.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
3. Про політичні партії в Україні: Закон України від 11.04. 2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>
4. Говорухіна М. В. Комунікації в громадській організації: практичний посібник. Київ. 2015. 112 с.
5. Демченко І.Л. Навчальний посібник для працівників органів місцевого самоврядування із проведення досліджень громадської думки на місцевому рівні. Київ. 2013. 25 с.
6. Карпенко О.О., Матліна М. М. Сучасне діловодство : навчальний посіб. Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. 75 с.
7. Кочубей Л.О. PR у політичній сфері : підручник. К. : ІПІЕНД ім.. І.Ф. Кураса НАН України, 2013. 472 с.
8. Куліш А. Public Relations для громадських (недержавних) організацій : практичні поради на щодень. К., 2001. 140 с.
9. Куліш А.П. Практика PR по-українському : підручник. Київ : Адеф-Україна, 2005. 336 с
10. Лациба М. В., Сросольська С. П., Сидоренко Д. В. Громадські і благодійні організації в Україні. Реєстрація та діяльність. Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 148 с.
11. Малкін Є., Сучков Є. Основи виборчих технологій та партійного будівництва. К. : Основні цінності, 2005. 528 с.
12. Навчально-методичний комплекс з практики (спеціальність: 052 Політологія) : навчально-методичний посібник / О.В. Віннічук, В.Ю. Маркітантов, А.В. Найчук та ін. ; за науковою редакцією А.В. Найчука. Вид. 3-є, перероб. і доп. Кам'янець-Подільський, 2022. 120 с.
13. Погиба Л., Грибніченко Т., Баган М. Складання ділових паперів. Практикум : навч. посібник. К. : Либідь, 2002. 240 с.
14. Посібник для політичних партій з політичного фінансування. Міжнародна фундація виборчих систем в Україні, 2018. 167 с.
15. Практичний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування «Організація співробітництва територіальних громад в Україні». Київ. 2017. 105 с.
16. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад / за заг. ред. : С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 164 с.
17. Партологія : навчальний посібник / М.І. Обушний, М.В. Примуш, Ю.Р. Шведа ; за ред. М.І. Обушного. Друге видання, виправлене і доповнене. К., 2017. 432 с.
18. Трансформація партійної системи: український досвід у європейському контексті / за ред. Ю. Якименка. Київ : Центр Разумкова, 2017. 428 с. URL : http://razumkov.org.ua/uploads/article/2017_PARTII.pdf
19. Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери

(кінець 1980-х – початок 2012 рр.) : енциклопедичний довідник / за ред. М. Кармазіної. К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. 588 с.

20. Шведа Ю. Теорія політичних партій та партійних систем. Львів : Тріада плюс, 2004.

Додаток

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Титульний лист має такий вигляд:

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти _____ курсу _____ факультету
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
Спеціальності (шифр, назва) _____

(прізвище, ім'я та по-батькові)

про проходження виробничої політологічної практики в

(назва закладу, місце знаходження, керівник практики)

СХЕМА ЗВІТУ ЗА ПРАКТИКУ

1. Загальні відомості про базу практики та терміни проходження практики.
2. Ознайомлення з роботою різних структурних підрозділів органів влади та завідувачів, начальників відділів та управлінь (вказати теми бесід).
3. Участь у роботі структурних відділів місцевих органів влади.
4. Ознайомлення з документацією та планами роботи відділів і управлінь (вказати конкретно).
5. Вивчення і аналіз документів, які регламентують діяльність місцевих органів влади.
6. Труднощі у виконанні завдань практики.
7. Висновки:
 - ✓ що дала практика здобувачу вищої освіти;
 - ✓ позитивне в організації та проведенні практики;
 - ✓ недоліки організації та проходження практики (конкретно), шляхи їх подолання (пропозиції);
 - ✓ пропозиції щодо підготовки, організації та проведення практики.